

სახელმძღვანელო
პრინციპი
სარწმუნოებათაშორის
დიალოგისათვის
ადგილობრივ დონეზე

ადგილობრივი მდგომარეობის ცოდნა და გაგება რელიგიური თვალსაზრისით

01 ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოებმა უნდა შენიშნონ რელიგიის მზარდი როლი ინდივიდისა და კოლექტიური იდენტობის ფორმირებაში, მისი გავლენა სოციალიზაციასა და საზოგადოების სახის ჩამოყალიბებაზე, ასევე ბევრი მოქალაქის შეხედულებებზე მსოფლიოს შესახებ. რელიგია არის გამოხატულება და შედეგი რწმენათა სისტემისა, რომელიც თაობიდან თაობას გადაეცემა დასწავლის ლოიალურობას და ტრადიციების პატივისცემას. იგი ეხმარება ადამიანებს ფიქრის მიმართულების განსაზღვრაში და აყალიბებს ღირებულებებსა თუ ქცევის წესებს.

02 ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოებმა კარგად უნდა იცოდნენ რელიგიურ ჯგუფთა სავარაუდო ზომა და მათი ორგანიზების წესი. მათ გაცნობიერებული უნდა ჰქონდეთ, რომ სწავლების, ტრენინგებისა და მათ მიერ შეთავაზებული მომსახურებების წყალობით, ადგილობრივ რელიგიურ ორგანიზაციათა საქმიანობა, შესაძლოა, რეალურად სასარგებლო აღმოჩნდეს საზოგადოებისათვის. ისინი თავიანთ წევრებს შესძენენ მნიშვნელოვნების განცდას და

დაეხმარებიან სოციალური ურთიერთობების დამყარებაში - ისინი ადგილობრივი საზოგადოების სრულფასოვანი წევრები არიან. ეთნიკურ და/ან რელიგიურ უმცირესობათა ადგილისა და როლის შესახებ ინფორმაციის ფლობას სასარგებლოა ახლდეს თანაბარი ცოდნა ფარული ძალაუფლების შესახებ, რასაც უმრავლესობა იყენებს. როგორც წესი, უმრავლესობა ფლობს კვაზი-მონოპოლიას ძალაუფლების ადგილობრივ ბერკეტებზე. ამგვარი მიდგომა დაეხმარება უმცირესობებს, რომ არ იყვნენ შევიწროებულნი თავიანთი შეხედულებების გამო და არ იყვნენ დღენიადაგ თავდაცვის პოზიციაში. საზოგადოებისადმი გახსნილობის გადმოსახედიდან განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს ოჯახების როლს, მით უფრო, დედების, რომლებიც თავიანთ კულტურულ ღირებულებებს გადასცემენ მომდევნო თაობას.

03 რელიგიური ორგანიზაციები უნდა განიხილებოდნენ არა როგორც ჰომოგენური ორგანიზაციები, არამედ ორგანიზაციები, რომლებიც თავად ხდებიან ზოგჯერ კონფლიქტურ შეხედულებათა ალაგი. ამდენად, აწმყოსთვისაც და მომავლისთვისაც კრიტიკული მნიშვნელობა აქვს ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოების გადაწყვეტილებას, თუ ვისთან გახსნიან დიალოგს და, ამავე დროს, შეძლებენ თავიანთ საზოგადოებაზე გავლენის მოხდენას.

დიალოგის მონაწილეთა ურთიერთგაგების გაუმჯობესება

04 ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოებმა ხელი უნდა შეუწყონ სხვა კულტურების აღმოჩენის პროცესს. ერთ-ერთი გზა ამისათვის არის კულტურულ მსგავსებათა და განსხვავებების გამოვლენა, მათი გაგება, ვისაც სხვაგვარი თვალთახედვა აქვს და ვისი ჩვევები და პრაქტიკაც განსხვავდება ადგილობრივისგან, შემდეგ კი ამ ინფორმაციის გავრცელება და გაზიარება. ამის მოხერხება შესაძლებელია რელიგიების სწავლებით, კულტურული ცოდნის გაღრმავებით და არა რელიგიური პრაქტიკის. ამგვარი განათლება, მიწოდებული სკოლებსა და რელიგიათა სწავლების ცენტრებში, იქნება საკვანძო ფაქტორი დიალოგის და ცოდნის წყურვილის გასაძლიერებლად. დიალოგ სხვების მიმართ ასევე გააუმჯობესებს ადამიანების სურვილს, უკეთ გაიგონ სხვათა რწმენა ან სხვა ადამიანების პიროვნული და სოციალური ღირებულებები. ეს კი საბოლოოდ დაეხმარება კულტურული ცნობიერების ამაღლებას და შეამცირებს რადიკალიზაციის რისკს. ამგვარ აქტივობათა წარმმართველი იქნება ასევე სურვილი, შეიქმნას უკეთესი პირობები ქალთა და მამაკაცთა შორის თანასწორობისათვის და ეს თანასწორობა ამოქმედდეს რეალურად.

05 ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოებმა უნდა გამოავლინონ ხელსაყრელი მომენტები ერთმანეთის შესახებ ცოდნის გასაღრმავებლად, ადამიანებს შორის კონტაქტის გასაუმჯობესებლად და ურთიერთუნდობლობის, ზოგჯერ კი შიშის შესამცირებლად. ამის მიზანი უნდა იყოს თანმიმდევრული სვლა უმეცრებიდან ცოდნისკენ, ცოდნიდან გაგებისკენ და გაგებიდან ნდობისკენ. სასარგებლო აქტივობათა შორის შეიძლება მოვიაზროთ სალოცავ ადგილებში ვიზიტები ან ყოველწლიური კულტურათაშორისი თუ სარწმუნოებათაშორისი ფორუმების, ფესტივალების მოწყობა. ამ პროცესს თან უნდა ახლდეს კულტურათაშორისი და სარწმუნოებათაშორისი საბჭოს დაარსება, რომელიც აქცენტს გააკეთებს პოზიციების მრავალმხრივ მიმოვლაზე.

პარტნიორობის დამყარება

06 ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოები წინა ხაზზე არიან და რადგან მუდმივად იმყოფებიან მოვლენების სათავეში, იცნობენ ყველას, ვისაც ეს საკითხები ეხება და აქვთ ინოვაციების დანერგვის უნარი თუ კომპეტენცია, ეს მათ ანიჭებს წამყვან და სრულიად ლეგიტიმურ როლს რელიგიებთან მიმართებით სხვადასხვა აქტივობის განსახორციელებლად. მათ დისკუსიებსა და აქტივობებს უნდა წარმართავდეს ზრუნვა დიალოგზე, ინოვაციებისა და ექსპერიმენტების დანერგვაზე.

07 ადგილობრივი ხელისუფლების როლი დიალოგის წახალისებასა და პარტნიორობის

დამყარებაში იქნება უფრო ქმედითი და მართებული გრძელვადიან პერსპექტივაში, თუ თავიდანვე დაცული იქნება შემდეგი პირობები:

- ▶ სამართლიანობის პატივისცემა;
- ▶ ქალთა და მამაკაცთა შორის თანასწორობის ხელშეწყობა;
- ▶ რელიგიური ნეიტრალიტეტი და დისკრიმინაციის უარყოფა;
- ▶ გამჭვირვალობა ნებისმიერ საქმიანობაში.

08 ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოები პირდაპირ არ უნდა ჩაერთონ

სარწმუნოებათაშორის დიალოგში. ოფიციალური სპონსორობისა ან ამგვარ დიალოგთა ორგანიზებისას ბარიერს უნდა ქმნიდეს სუბსიდიარობისა და რელიგიური ავტონომიის პრინციპები.

ოფიციალური პოზიცია უნდა იყოს შემდეგი - უარი გულგრილობას და უარი ჩარევას. ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოების როლი არსებითად უნდა შემოიფარგლოს ფასილიტაციით, შუამავლობით ან, თუ საჭიროა, რეგულირებით, წინასწარ ცხადად განსაზღვრული და შეთანხმებული მიზნების საფუძველზე. მათი პოზიციიდან, კერძოდ, ხაზგასმით ნეიტრალური პოზიციიდან, სარწმუნოებათაშორისი დიალოგი ფაქტობრივად უნდა დაეფუძნოს მიზანს და არა რწმენას, ცოდნას და არა მრწამსს.

09 ურთიერთადიარებისა და ნდობის იდეის ხაზგასმით, ადგილობრივი ხელისუფლების

ორგანოებს შეუძლიათ უზრუნველყონ რელიგიის აღიქმა არა პრობლემად, არამედ რესურსად, პლურალიზმის დემოკრატიული მენეჯმენტისადმი პოზიტიური დამოკიდებულების გამოსამუშავებლად. მათი საქმიანობა უნდა ემსახურებოდეს ორ მიზანს: ადგილობრივი რელიგიური კონფესიებისათვის უფრო გამართული ორგანიზაციული სტრუქტურის შექმნასა და სოციალური ინტეგრაციის გაძლიერებას. დიალოგში ჩართულმა ორგანოებმა და პარტნიორებმა არ უნდა დაივიწყონ თავიანთი განსაკუთრებული როლი და დიალოგს, უპირველეს ყოვლისა, უნდა აღიქვამდნენ საერთო მონაპოვრად, რომელსაც მხარდაჭერა სჭირდება.

10 სალოცავი ადგილების მშენებლობასა ან მენეჯმენტთან დაკავშირებული საქმიანობა

ხელს უნდა უწყობდეს ბალანსისა და ჰარმონიის ჩამოყალიბებას, თან სტიმულს აძლევდეს მეტ დიაობასა და არა სტერეოტიპულ აღქმას. ეს ნიშნავს, რომ სარწმუნოებათაშორისმა მიდგომამ თანდათანობით უნდა იმძლავროს მრავალრწმენიანობის გაგებაზე. ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოების საქმიანობას უნდა წარმართავდეს ზრუნვა იმაზე, რომ ადამიანებს სწამდეთ ღმერთი სხვადასხვა სახით.

11 ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოების ზრუნვა რელიგიურ მრავალფეროვნებასა

და სარწმუნოებათაშორის დიალოგზე უნდა აისახებოდეს კონკრეტულ ნაბიჯებში სოციალურ, სპორტის, საგანმანათლებლო, ქალაქების დაგეგმარების თუ კულტურულ პოლიტიკაში, ასევე მათ დამოკიდებულებაში ადგილობრივ ასოციაციებთან იმგვარად, რომ მისცეს მას ყოვლისმომცველი მასშტაბი. ის რომელიმე კონკრეტულ სფეროს კი არ უნდა კვებავდეს, არამედ უნდა ზემოქმედებდეს და ინფორმაციას აწვდიდეს ყველა სფეროს. თუ ყველა მონაწილე მხარე მოისურვებს ერთმანეთის მოსმენას, შესაძლებელი იქნება მივაღწიოთ იმას, რასაც კანადელები ეძახიან „გონივრულ მისადაგებას“ - ეს ნიშნავს, რომ კონფესიებს მიეცემათ მაქსიმალური შესაძლებლობა, გამოხატონ თავიანთი რელიგიური რწმენა, თუკი ეს კონფლიქტში არ მოდის სხვა ფუნდამენტურ უფლებებთან.

შეფასება

12 ადგილობრივ რელიგიურ ორგანიზაციებთან კონსულტაციებით, ადგილობრივი

ხელისუფლების ორგანოებმა უნდა განსაზღვრონ, რომელი კრიტერიუმებითა და ინდიკატორებით შეძლებენ შეაფასონ კულტურათაშორისი და სარწმუნოებათაშორისი დიალოგის ეფექტიანობას. ეს შეიძლება მოიცავდეს საკუთარი მეთოდის შემუშავებას და ქსელების შექმნას გაცვლა-გამოცვლისთვის რელიგიებსა თუ ტრენინგ და საინფორმაციო ცენტრებს შორის. ისინი უნდა დაუკავშირდნენ ასევე ადგილობრივი ხელისუფლების სხვა ორგანოებს, რათა შეადარონ განსხვავებული მიდგომები. ეს საჭიროა საკუთარი მიდგომის ჩამოსაყალიბებლად.

ადგილობრივი და რეგიონული ხელისუფლების ორგანოებისათვის ადგილობრივი საზოგადოების ჩამოყალიბების მიზნით სხვადასხვა ჯგუფს შორის დიალოგის საკვანძო ელემენტია სარწმუნოებათაშორისი და კულტურათაშორისი დიალოგი.

ეს არის ქმედითი ინსტრუმენტი შეუწყნარებლობასა და რადიკალიზაციასთან ბრძოლაში და ურთიერთპატივისცემით „ერთად ცხოვრების“ გასაძლიერებლად.

კონგრესმა ამ საკითხზე მუშაობა დაიწყო ორი კონფერენციის ორგანიზებით 2006 და 2010 წელს, ქალაქ მონშანიში, საფრანგეთში. ამ კონფერენციებზე ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლები, აკადემიური სფეროს წარმომადგენლები, საერთაშორისო ორგანიზაციები და რელიგიური ლიდერები მონაწილეობდნენ დისკუსიებში, რომელთა მთავარი ფოკუსი იყო ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოების როლი სარწმუნოებათაშორის დიალოგში - კერძოდ, კარგი პრაქტიკის მაგალითების გაზიარება, სეკულარიზმის პრინციპები, რელიგიური განათლება, რელიგიურ ლიდერთა ტრენინგი და სალოცავი ადგილების მოწყობის დაფინანსება. ეს 12 პრინციპი ავსებს ევროპის საბჭოს კულტურათაშორისი დიალოგის „თეთრ წიგნს“ – „ვიცხოვროთ ერთად, როგორც დღისეხებით თანასწორებმა“, რომელიც 2008 წელს მიიღეს.

www.coe.int/congress-intercultural
congress.intercultural@coe.int

გამოქვეყნდა 2016 წლის მარტში

GEO

www.coe.int

ევროპის საბჭო ადამიანის უფლებათა წამყვანი ორგანიზაციაა კონტინეტზე. იგი შედგება 47 წევრი სახელმწიფოსაგან, რომელთაგან 28 ევროკავშირის წევრია. ადგილობრივი და რეგიონული ხელისუფლების ორგანოთა კონგრესი არის ევროპის საბჭოს ინსტიტუცია, რომელიც პასუხისმგებელია ადგილობრივი და რეგიონული დემოკრატიის გაძლიერებაზე მის 47 წევრ სახელმწიფოში. კონგრესი შედგება ორი პალატისა - ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოთა პალატა და რეგიონების პალატა - და სამი კომიტეტისაგან. იგი აერთიანებს 648 არჩეულ ოფიციალურ პირს, რომლებიც 200 000-ზე მეტ ადგილობრივ თუ რეგიონულ ხელისუფლების ორგანოს წარმოადგენენ.

